

Domov>Denarni zahtevki>Zavarovanje premoženja med postopkom uveljavitve terjatve v državah EU

Zavarovanje premoženja med postopkom uveljavitve terjatve v državah EU

Švedska

1 Katere so različne vrste ukrepov?

Temeljne določbe o ukrepih zavarovanja v civilnih zadevah vsebuje poglavje 15 švedskega zakonika o sodnem postopku („rättegångsbalken“). Praviloma velja, da izvršilnega ukrepa v zvezi s civilnopravnim zahtevkom ni mogoče sprejeti, dokler sodišče ne odloči v zadevi. Določbe o ukrepih zavarovanja so izjema od tega pravila. Njihov splošni cilj je zagotoviti, da stranka, ki v postopku ne uspe, po izdaji sodne odločbe naredi, kar se od nje zahteva.

Najpogostejši ukrep zavarovanja je zaseg, kar pomeni, da vložnik zahteva, naj se nasprotni stranki odvzame določeno premoženje ali se ji kako drugače odvzame pravica do razpolaganja s tem premoženjem.

V skladu členom 1 poglavja 15 švedskega zakonika o sodnem postopku se lahko zaseg odredi za zagotovitev poznejše izvršitve sodne odločbe v zvezi z zahtevkom. Praviloma se mora sklep o zasegu v skladu s to določbo glasiti tako, da se zaseže dolžnikovo premoženje v vrednosti določenega opredeljenega zneska, ki se zahteva. Izjemoma se lahko v sklepu navede, katero premoženje je lahko predmet izvršbe.

Zaseg se lahko odredi tudi za zagotovitev prihodnje izvršitve sodne odločbe v zvezi s prednostno pravico do določenega premoženja (člen 2 poglavja 15 švedskega zakonika o sodnem postopku). Med takimi sodnimi odločbami so odločbe, s katerimi se ugotovi, da ima tožnik prednostno pravico do določenih deležev, in odločbe, v skladu s katerimi je toženec dolžan takoj predati deleže.

Člen 3 poglavja 5 švedskega zakonika o sodnem postopku vsebuje splošno določbo o pravici sodišča, da določi primeren ukrep za zavarovanje pravic vložnika. Ta določba se uporabi na primer za sodne prepovedi. Šteje se, da na področje uporabe te določbe spada tudi zahtevek za potrditev, da toženec nima pravice razpolagati z zadevnim blagom, navedenim v konkurenčni klavzuli.

Poleg tega lahko sodišče v skladu s členom 4 poglavja 15 švedskega zakonika o sodnem postopku v primeru prednostne pravice do zadevnega premoženja odredi vrnitev odtujenega premoženja itd.

Pododstavek 3 člena 5 poglavja 15 švedskega zakonika o sodnem postopku določa tudi, da se lahko pod določenimi pogoji odredi začasen ukrep zavarovanja.

Poleg tega veljajo tudi posebne določbe v zvezi z ukrepi zavarovanja na nekaterih posebnih področjih, npr. na področju patentnega prava.

2 Pod katerimi pogoji se lahko odredijo taki ukrepi?

2.1 Postopek

Odločbe o ukrepih zavarovanja izda sodišče, pred katerim poteka sodni postopek. Če sodni postopek v zadevi še ne teče, se večinoma uporabljajo enake določbe o sodni pristojnosti kot za civilnopravne zadeve na splošno.

Sodišče postopka v zvezi z ukrepi zavarovanja ne more začeti na svojo pobudo. Stranka, ki želi, da sodišče izda tako odločbo, mora zato vložiti zahtevek. Če sodni postopek v zadevi še ne teče, je treba zahtevek vložiti v pisni obliki.

Ni nujno, da vložniku pomaga ali ga zastopa odvetnik. Sodni postopek pred švedskimi sodišči je brezplačen, plačati je treba samo takso za vložitev zahtevka, ki je trenutno 450 SEK (približno 50 EUR).

2.2 Glavni pogoji

Za odobritev ukrepov v skladu s členi od 1 do 3 poglavja 15 švedskega zakonika o sodnem postopku („rättegångsbalken“) mora biti izpolnjen pogoj, da so lahko glavna vprašanja (npr. zahtevek v skladu s členom 1) predmet sodnega postopka ali drugega podobnega postopka (tudi arbitražnih postopkov).

Vrhovno sodišče („Högsta domstolen“) je odločilo, da se lahko zaseg ali drugi ukrepi zavarovanja v skladu s poglavjem 15 švedskega zakonika o sodnem postopku odobrijo tudi v zvezi z zahtevki, za obravnavo katerih so pristojna tuja sodišča, če je sodna odločba izvršljiva na Švedskem.

Za odobritev zasega v skladu s členi od 1 do 3 poglavja 15 švedskega zakonika o sodnem postopku morajo biti izpolnjeni tudi naslednji pogoji:

ena izmed zahtev je, da vložnik dokaže verjetne razloge za zahtevek zoper drugo osebo in da se za te razloge domneva, da bi bili lahko predmet sodnega postopka ali drugega podobnega postopka;

vložnik mora tudi dokazati, da obstaja „utemeljena bojazen“, da se bo nasprotna stranka s pobegom, preselitvijo premoženja ali kako drugače izognila obveznosti plačila dolga (člen 1), da bo nasprotna stranka premoženje preselila, precej zmanjšala njegovo vrednost ali se ga kako drugače znebila v škodo vložnika (člen 2), ali da bo nasprotna stranka z izvedbo nekaterih dejavnosti ali poslov, z izvedbo ali neizvedbo nekega ukrepa ali kako drugače vložniku preprečila ali otežila uveljavljanje njegove pravice ali pravic ali precej zmanjšala vrednost premoženja (člen 3);

pogoj za začasno odobritev ukrepa je tudi nevarnost škode v primeru zamude. To pomeni, da bo izvršitev odločbe ogrožena, če ukrep ne bo odobren takoj in brez zaslisanja nasprotne stranke. Če se ukrep odobri na ta način, je treba odločbo poslati strankama in od toženca zahtevati predložitev pripomb v zvezi z odločbo. Če sodišče prejme pripombe toženca, mora takoj obravnavati vprašanje nadaljnje veljavnosti ukrepa;

nazadnje mora vložnik za odobritev ukrepa položiti varščino za škodo, ki bi jo lahko utrpela nasprotna stranka. Če varščine ne more položiti, lahko pa izkaže posebne razloge za zahtevek, ga lahko sodišče razreši obveznosti pologa varščine.

3 Cilj in predmet takih ukrepov

3.1 Katere vrste premoženja so lahko predmet takih ukrepov?

Z izvršitvijo odločb o zasegu premoženja zaradi poplačila terjatve se zaseže premoženje do določene vrednosti. Za izvršbo na splošno veljajo enaka načela kot za zaplembo. Vendar je prodaja premoženja izključena.

Načeloma se lahko med izvršbo zaseže kakršno koli premoženje, premično ali nepremično.

Nekaterih oblik premoženja ni dovoljeno zaseči. To velja za „beneficij“, kar med drugim vključuje:

oblačila in druge predmete, ki so namenjeni za osebno uporabo dolžnika, do razumne vrednosti;

pohištvo, gospodinjske aparate in drugo opremo, ki je nujna za dom in gospodinjstvo;

orodje in drugo opremo, ki so nujni za redno delo ali poklicno usposabljanje dolžnika;

osebno lastnino, npr. medalje in športna odličja, ki imajo za dolžnika tako osebno vrednost, da bi jih bilo nepravilno zarubiti.

Premoženje je lahko zaščiten tudi s posebnimi predpisi. To velja na primer pri odškodninah.

Zasega zaradi poplačila terjatve ni mogoče uporabiti za plačo itd., preden je ta izplačana in jo je mogoče zarubiti.

3.2 Kakšni so učinki takih ukrepov?

Če se premoženje zaseže zaradi dolgov, toženec premoženja ne sme prenesti ali kako drugače z njim razpolagati v škodo vložnika zahtevka. Švedski izvršilni organ („Kronofogdemyndigheten“) lahko vseeno dovoli izjeme od prepovedi razpolaganja, če so za to posebni razlogi. Za vsakršno razpolaganje, ki je v nasprotju s prepovedjo, je lahko oseba kazensko odgovorna.

3.3 Kakšna je veljavnost takih ukrepov?

Ko se odobri ukrep na podlagi členov od 1 do 3 poglavja 15 švedskega zakonika o sodnem postopku, mora vložnik, če se postopek še ni začel, postopek v zadevi začeti v enem mesecu od izdaje odločbe. Če je treba zahtevek obravnavati v okviru drugega postopka, mora vložnik ukrepati v skladu s pravili tega postopka.

Če se odobri začasen ukrep, je treba odločbo poslati strankama in od toženca zahtevati predložitev pripomb v zvezi z odločbo. Če sodišče prejme pripombe toženca, mora nemudoma obravnavati nadaljnjo veljavnost ukrepa.

Ukrep je treba takoj preklicati, če se po njegovi odobritvi položi varščina, ki izpolnjuje namen ukrepa.

4 Ali se je zoper ukrep mogoče pritožiti?

O ukrepih zavarovanja je treba odločiti z odločbo, ne glede na to, ali se obravnavajo kot procesno vprašanje v povezavi z obravnavo zadeve pred sodiščem ali pa je vprašanje ukrepov zavarovanja samostojno.

V obeh primerih se lahko stranka, zoper katero je bila odločba izdana, pritoži zoper odločbo v ločenem postopku. Pritožba zoper odločbo okrožnega sodišča („tingsrätt“) mora biti v pisni obliki, vložiti pa jo je treba v treh tednih po izdaji odločbe. Če odločba ni bila izdana na obravnavi in ni bilo na nobeni obravnavi naznanjeno, kdaj bo izdana odločba, se rok za pritožbo šteje od datuma, ko je pritožnik prejel odločbo. Pritožbo obravnava pritožbeno sodišče („hovrätt“), vendar jo je treba vložiti pri okrožnem sodišču („tingsrätt“).

Če okrožno sodišče zavrne zahtevek za ukrepe zavarovanja v civilni zadevi v skladu s poglavjem 15 švedskega zakonika o sodnem postopku („rättegångsbalken“) ali odločbo o takih ukrepih razveljavi, lahko pritožbeno sodišče takoj dovoli uporabo ukrepa do preklica. Če okrožno sodišče odobri tak ukrep ali dovoli izvršitev odločbe, čeprav še ni dokončna in pravnomočna, lahko pritožbeno sodišče nemudoma prepove izvršitev odločbe okrožnega sodišča do nadaljnjega.

Zadnja posodobitev: 06/09/2019

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.